

ПРАВИЛНИК

О ПРОГРАМУ ПРАВОСУДНОГ ИСПИТА

("Сл. гласник РС", бр. 51/97)

Члан 1

Овим правилником прописују се градиво и правни извори и препоручује правна књижевност за полагање правосудног испита.

Члан 2

Програм полагања правосудног испита је следећи:

УСТАВНО ПРАВО И ПРАВОСУДНО ОРГАНИЗАЦИОНО ПРАВО

И УСТАВ КАО ОСНОВНИ ИЗВОР УСТАВНОГ ПРАВА

Појам устава. Материја и својства устава. Врсте устава. Промена Устава Савезне Републике Југославије. Промена Устава Републике Србије и Устава Републике Црне Горе. Однос Устава Савезне Републике Југославије и устава република чланица.

ИИ НАЧЕЛА И ОСНОВНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ УСТАВНОГ ПРАВА

Појам, обележја и састав Савезне Републике Југославије. Појам и обележја Републике Србије и Републике Црне Горе. Државна територија и државни амблеми Савезне Републике Југославије и република чланица. Југословенско држављанство и држављанство република чланица. Језик у службеној употреби и писмо у Савезној Републици Југославији и у републикама чланицама. Надлежност Савезне Републике Југославије и надлежност република чланица. Положај република чланица у Савезној Републици Југославији. Начело народне (грађанске) суверености. Начело поделе власти. Начело владавине права. Начело политичког плурализма. Начело јединства привредног подручја и јединства тржишта. Однос цркве (верских заједница) и државе. Однос унутрашњег права и међународних уговора.

ИИИ ЉУДСКА И ГРАЂАНСКА ПРАВА

Уставна концепција и подела људских и грађанских права. Лична права. Политичка права. Економска и социјална права. Права припадника националних мањина. Уставне дужности. Права и дужности странаца. Остваривање и заштита људских права.

ИВ ЕКОНОМСКО УРЕЂЕЊЕ

Својински односи по Уставу Савезне Републике Југославије. Својински односи по Уставу Републике Србије. Слобода привредног деловања (предузетништва). Самосталност привредних субјеката. Буџетско финансирање државе и државних делатности и делатности од општег интереса.

В ЗАКОНОДАВНА ВЛАСТ

Савезна скупштина, надлежност и начин рада. Народна скупштина у Републици Србији и Скупштина у Републици Црној Гори, надлежност и начин рада. Савезна скупштина, састав. Савезна скупштина, избор и мандат савезних посланика. Народна скупштина у Републици Србији и Скупштина у Републици Црној Гори, избор и мандат народних посланика односно посланика. Конституисање Савезне скупштине. Конституисање Народне скупштине у Републици Србији и Скупштине у Републици Црној Гори. Савезна скупштина, престанак мандата и распуштање. Народна скупштина у Републици Србији и Скупштина у Републици Црној Гори, распуштање. Имуитет савезних посланика и других савезних функционера. Имуитет народних посланика односно посланика у републикама чланицама. Унутрашња организација Савезне скупштине, радна тела и функционери. Унутрашња организација Народне скупштине у Републици Србији и Скупштине у Републици Црној Гори, радна тела и функционери. Поступак доношења савезних закона. Поступак доношења закона у републикама чланицама. Републички референдум и народна иницијатива у Републици Србији и у Републици Црној Гори.

ВИ ИЗВРШНА ВЛАСТ

Председник Републике

Председник Савезне Републике Југославије, надлежност и акти. Председник републике у Републици Србији и у Републици Црној Гори, надлежност и акти. Председник Савезне Републике Југославије, избор и престанак мандата. Председник републике у Републици Србији и у Републици Црној Гори, избор и престанак мандата. Однос председника републике у Републици Србији и у Републици Црној Гори и Народне скупштине односно Скупштине.

Влада

Савезна влада, надлежност и акти. Влада у Републици Србији и у Републици Црној Гори, надлежност и акти. Савезна влада, састав и избор. Влада у Републици Србији и у Републици Црној Гори, састав и избор. Одговорност Савезне владе и министарска одговорност. Одговорност Владе у Републици Србији и у Републици Црној Гори и министарска одговорност. Савезни органи државне управе. Органи државне управе у Републици Србији и у Републици Црној Гори.

ВИИ УСТАВНИ СУДОВИ

Савезни уставни суд, надлежност. Уставни суд у Републици Србији и у Републици Црној Гори, надлежност. Савезни уставни суд, састав и избор. Уставни суд у Републици Србији и у Републици Црној Гори, састав и избор. Савезни уставни суд, покретање и ток поступка. Уставни суд у Републици Србији и у Републици Црној Гори, покретање и ток поступка. Савезни уставни суд, дејство одлука. Уставни суд у Републици Србији и у Републици Црној Гори, дејство одлука.

ВИИИ ТЕРИТОРИЈАЛНА АУТОНОМИЈА

Појам и јединице територијалне аутономије. Права и дужности аутономних покрајина. Органи аутономних покрајина, надлежност и акти.

ИХ ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Појам и јединице локалне самоуправе у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Изворни и поверени послови општине у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Финансирање послова општине у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Учешће грађана у обављању послова локалне самоуправе у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Организација, надлежност и акти општинских органа у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Надзор државе над функционисањем локалне самоуправе у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Заштита права локалне самоуправе у Републици Србији и у Републици Црној Гори.

Х ОРГАНИЗАЦИЈА ПРАВОСУЂА

Судови

Уставна начела о судовима у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Врсте судова у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Надлежност општинских (основних) судова у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Надлежност окружних (виших) судова у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Надлежност Врховног суда Србије и Врховног суда Републике Црне Горе. Надлежност привредних судова у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Надлежност војних судова. Надлежност Савезног суда. Судска одељења и седнице свих судија у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Општа седница Врховног суда Србије и Врховног суда Републике Црне Горе. Судска управа у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Правосудна управа у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Судски пословник, пословник Врховног суда Србије и пословник Врховног суда Републике Црне Горе. Организација и рад судске писарнице у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Надзор над судовима у Републици Србији и у Републици Црној Гори, у погледу поступања у роковима. Избор судија Савезног суда, престанак њихове функције и разрешење. Избор судија и судија поротника у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Престанак функције и разрешење судија и судија поротника у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Стручни сарадници, судијски приправници, волонтери и службеници у суду у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Одговорност за штету која настане радом судија и судија поротника у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Арбитраже и мировна већа.

Јавно (државно) тужилаштво

Функције Савезног државног тужиоца и начин њиховог обављања. Функције јавног (државног) тужилаштва и начин њиховог обављања у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Организација и рад Савезног државног тужиоца и јавног (државног) тужилаштва у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Надлежност и овлашћења Савезног државног тужиоца и јавног (државног) тужилаштва у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Избор Савезног државног тужиоца и његових заменика и избор јавних (државних) тужилаца и њихових заменика. Престанак функције и разрешење јавних (државних) тужилаца и њихових заменика. Унутрашња организација рада јавних (државних) тужилаштва у Републици Србији и у Републици Црној Гори. Врховни војни

тужилац, његове функције, овлашћења и надлежност. Постављање и разрешење војних тужилаца и њихових заменика.

Адвокатура

Функције адвокатуре и начини њеног обављања. Услови за вршење адвокатске делатности. Права, дужности и положај адвоката. Привремена забрана и престанак вршења адвокатске делатности. Дисциплинска одговорност адвоката и адвокатских приправника. Адвокатски приправници. Адвокатска комора.

Правни извори

Устав Савезне Републике Југославије

Устав Републике Србије

Устав Републике Црне Горе

Закон о избору савезних посланика у Веће грађана Савезне скупштине

Закон о избору савезних посланика у Веће република Савезне скупштине (Републике Србије и Републике Црне Горе)

Закон о избору народних посланика (Републике Србије)

Закон о избору одборника и посланика (Републике Црне Горе)

Пословник Већа грађана Савезне скупштине

Пословник Већа република Савезне скупштине

Пословник Народне скупштине Републике Србије

Пословник Скупштине Републике Црне Горе

Закон о избору и разрешењу председника Републике (Савезне Републике Југославије)

Закон о избору председника Републике (Републике Србије)

Закон о избору председника Републике (Републике Црне Горе)

Уредба о образовању савезних министарстава и других савезних органа и организација

Закон о државној управи (Републике Србије)

Закон о министарствима (Републике Србије)

Закон о начелима организације државне управе (Републике Црне Горе)

Уредба о организацији и начину рада државне управе (Републике Црне Горе)

Закон о Савезном уставном суду

Закон о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука
(Републике Србије)

Закон о Уставном суду Републике Црне Горе

Закон о територијалној организацији Републике Србије и локалној самоуправи

Закон о подјели Социјалистичке Републике Црне Горе на општине

Закон о локалној самоуправи (Републике Црне Горе)

Статут Аутономне покрајине Војводине

Закон о Савезном суду

Закон о судовима (Републике Србије)

Закон о судовима (Републике Црне Горе)

Закон о војним судовима

Закон о Савезном државном тужиоцу

Закон о јавном тужилаштву (Републике Србије)

Закон о државном тужиоцу (Републике Црне Горе)

Закон о војном тужиоцу

Закон о адвокатури и служби правне помоћи (Републике Србије)

Закон о адвокатури и служби правне помоћи (Републике Црне Горе)

Закон о југословенском држављанству

Закон о држављанству Социјалистичке Републике Србије

Закон о држављанству Социјалистичке Републике Црне Горе

Закон о службеној употреби језика и писама (Републике Србије)

Закон о референдуму и народној иницијативи (Републике Србије)

Закон о референдуму (Републике Црне Горе)

Правна књижевност

1. Уставно право и политичке институције, Ратко Марковић, Београд 1996.

2. Правосудно организационо право, др Весна Ракић-Водинелић, Београд 1994.

3. Коментар Закона о судовима, др Зоран Ивошевић, Београд 1991.
4. Збирка прописа о организацији правосуђа, приредио проф. др Момчило Грубач, Београд 1996.
5. Изборни системи - избори у Србији 1990-1996, др Милан Н. Јовановић, Београд 1997.
6. Локална самоуправа у Србији, Милан Влатковић, Београд 1994.

КРИВИЧНО (КАЗНЕНО) ПРАВО

И КРИВИЧНО МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО

Општи део

Кривично дело. Појам кривичног дела. Биће и елементи кривичног дела. Радња кривичног дела. Облик кривичног дела. Субјекти кривичног дела. Последица кривичног дела. Узрочни однос. Основи искључења кривичног дела. Незнатна друштвена опасност. Нужна одбрана. Крајња нужда. Покушај кривичног дела. Припремне радње. Време и место извршења кривичног дела. Стицај кривичних дела. Појам и врсте. Привидни идеални стицај. Привидни реални стицај (продужено кривично дело).

Кривична одговорност. Појам. Услови кривичне одговорности. Урачунљивост. Виност, појам и облици. Умишљај и нехат. Одговорност за кривична дела квалификована тежом последицом или посебном околношћу. Одговорност за кривична дела учињена путем штампе. Стварна заблуда и њен кривичноправни значај. Правна заблуда и њен кривичноправни значај.

Саучесништво. Појам. Врсте саучесништва. Саизвршилаштво. Подстрекавање. Помагање. Кривична одговорност саучесника.

Кривичне санкције. Појам и врсте кривичних санкција. Казне. Смртна казна. Казна затвора. Новчана казна. Одмеравање казне. Олакшавајуће и отежавајуће околности. Ублажавање казне. Ослобођење од казне. Поврат и вишеструки поврат. Одмеравање казне за кривична дела у стицају. Одмеравање казне осуђеном лицу. Урачунавање притвора и раније казне. Мере упозорења. Појам. Условна осуда. Судска опомена. Мере безбедности. Појам. Обавезно психијатријско лечење и чување у здравственој установи. Обавезно психијатријско лечење на слободи. Обавезно лечење алкохоличара и наркомана. Забрања вршења позива, делатности или дужности. Забрања управљања моторним возилом.

Застарелост. Појам. Застарелост кривичног гоњења. Застарелост извршења кривичних санкција.

Положај малолетника у кривичном праву. Појам малолетства и његов кривичноправни значај. Санкције за малолетнике. Васпитне мере, појам и врсте. Малолетнички затвор. Примена васпитних мера на пунолетна лица која су извршила кривично дело као малолетници. Примена васпитних мера на млађе пунолетне учиниоце кривичних дела.

Важење југословенског кривичног законодавства. Временско важење.
Просторно важење.

Посебни део

Кривична дела против уставног уређења и безбедности СРЈ. Појам. Напад на уставно уређење. Оружана побуна. Тероризам. Диверзија. Саботажа. Шпијунажа. Позивање на насилну промену уставног уређења.

Кривична дела против човечности и међународног права. Појам. Геноцид. Ратни злочин против цивилног становништва. Ратни злочин против рањеника и болесника. Ратни злочин против ратних заробљеника.

Кривична дела против привреде и јединства југословенског тржишта. Појам. Фалсификовање новца. Фалсификовање знакова за вредност. Издавање чека без покрића.

Кривична дела против Војске Југославије. Појам. Неизвршење и одбијање извршења наређења. Противљење претпостављеном. Неодазивање позиву и избегавање војне службе.

Кривична дела против безбедности ваздушног саобраћаја. Појам. Отмица ваздухоплова. Угрожавање безбедности лета ваздухоплова.

Кривична дела против живота и тела. Појам. Убиство, основни облик и тешко убиство. Убиство на мах, убиство из нехата и убиство детета при порођају. Недозвољен прекид трудноће. Тешка телесна повреда. Лака телесна повреда. Учествовање у тучи.

Кривична дела против изборних права и слободе изјашњавања. Појам. Повреда права гласања. Фалсификовање избора и гласања.

Кривична дела против радних односа. Појам. Повреда права из радног односа. Повреда права на штрајк. Злоупотреба права на штрајк.

Кривична дела против части и угледа. Појам. Клевета. Увреда. Повреда угледа СРЈ. Повреда угледа Републике Србије или друге републике у СР Југославији.

Кривична дела против достојанства личности и морала. Појам. Силовање. Обљуба или противприродни блуд над немоћним лицем. Обљуба или противприродни блуд са лицем које није навршило четрнаест година. Обљуба или противприродни блуд злоупотребом положаја. Противприродни блуд.

Кривична дела против брака и породице. Појам. Двобрачност. Ванбрачна заједница са малолетним лицем. Запуштање и злостављање малолетног лица.

Кривична дела против здравља људи и човекове средине. Појам. Несавесно лечење болесника. Неуказивање лекарске помоћи. Загађивање животне средине.

Кривична дела против привреде из Кривичног закона Републике Србије. Несавестан рад у привредном пословању. Проузроковање стечаја.

Проузроковање лажног стечаја. Оштећење поверилаца. Недозвољена трговина. Пореска утаја.

Кривична дела против имовине. Појам. Крађа, основни облик, тешка и ситна крађа. Разбојничка крађа. Разбојништво. Тешки случајеви разбојничке крађе и разбојништва. Утаја. Превара. Изнуда. Прикривање.

Кривична дела против опште сигурности људи и имовине. Појам. Изазивање опште опасности. Оштећење заштитних уређаја на раду.

Кривична дела против безбедности јавног саобраћаја. Појам. Угрожавање јавног саобраћаја. Непружање помоћи лицу повређеном у саобраћајној несрећи.

Кривична дела против правосуђа. Појам. Непријављивање припремања кривичног дела. Непријављивање кривичног дела или учиниоца. Помоћ учиниоцу после извршеног кривичног дела. Давање лажног исказа.

Кривична дела против јавног реда и правног саобраћаја. Појам. Спречавање службеног лица у вршењу службене дужности. Договор за извршење кривичног дела. Злочиначко удруживање. Коцкање. Фалсификовање исправе. Посебни случајеви фалсификовања исправа.

Кривична дела против службене дужности. Појам. Злоупотреба службеног положаја. Фалсификовање службене исправе. Проневера. Послуга. Противзаконито посредовање. Примање мита. Давање мита.

Остала кривична дела. Неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога и омогућавање уживања опојних дрога. Ометање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности или одржавања јавног реда и мира (члан 23. Закона о јавном реду и миру Републике Србије). Спречавање овлашћеног службеног лица у обављању послова безбедности или одржавања јавног реда и мира (члан 24. Закона о јавном реду и миру Републике Србије). Неовлашћено набављање, држање, ношење, израда, размена или продаја ватреног оружја, муниције или експлозивних материјала (члан 33. Закона о оружју и муницији Републике Србије).

ИИ КРИВИЧНО ПРОЦЕСНО ПРАВО

Основна начела кривичног поступка. Легалитет. Оптужно начело. Истражно начело. Контрадикторност. Јавност. Зборност. Непосредност. Материјална истина. Материјална и формална одбрана. Усменост. Слободна оцена доказа. Процесна економија. Процесни субјекти. Појам и врсте кривичног суда. Стварна, месна и функционална надлежност суда. Сукоб надлежности. Преношење месне надлежности. Последице ненадлежности. Спајање и раздвајање поступка. Објективност судија. Изузеће, разлози и поступак изузећа. Тужилац. Јавни тужилац. Оштећени као тужилац. Приватни тужилац. Окривљени. Право на одбрану. Материјална и формална одбрана. Бранилац. Обавезна и факултативна одбрана. Права и дужности браниоца. Мере обезбеђења присуства окривљеног. Позив. Довођење. Обећање окривљеног да неће напустити боравиште. Јемство. Притвор. Рокови. Појам, врсте, рачунање. Повраћај у пређашње стање. Трошкови кривичног поступка. Појам. Ослобођење од трошкова. Имовинскоправни захтеви. Појам и врсте.

Претходни поступак. Откривање и пријављивање кривичних дела. Овлашћења органа унутрашњих послова у претходном поступку. Поступање јавног тужиоца по кривичној пријави. Истрага. Покретање, сврха, обим, ток и садржина истраге. Истражне радње. Претресање стана и лица, привремено одузимање предмета, поступање са сумњивим стварима, испитивање окривљеног, саслушање сведока, увиђај, вештачење.

Оптужница и приговор против оптужнице. Појам и садржина оптужнице. Приговор против оптужнице. Поступак по приговору.

Главни претрес. Припреме за главни претрес, претпоставке за одржавање главног претреса. Руководјење главним претресом, ток главног претреса, прекид и одлагање главног претреса. Измена и проширење оптужбе.

Пресуда. Изрицање пресуде. Објављивање, писмена израда и достављање пресуде. Врсте пресуда.

Жалба на пресуду првостепеног суда. Појам. Основи побијања пресуде. Деволутивно и суспензивно дејство жалбе. Поступак по жалби. Границе испитивања првостепене пресуде. Одлуке другостепеног суда о жалби.

Жалба на пресуду другостепеног суда. Појам. Основи побијања другостепене пресуде.

Ванредни правни лекови. Понављање кривичног поступка. Ванредно ублажавање казне. Захтев за заштиту законитости. Захтев за ванредно преиспитивање правноснажне пресуде.

Скраћени поступак. Појам и основне особине.

Поступак за изрицање судске опомене. Појам. Решење о судској опомени и основи побијања решења.

Поступак према малолетницима. Лица на која се примењују одредбе о поступку према малолетницима. Покретање, ток и особености поступка према малолетницима.

Посебни поступци. Поступак за примену мера безбедности, за одузимање имовинске користи и за опозивање условне осуде. Поступак за доношење одлуке о брисању осуде или престанку мера безбедности и правних последица осуде. Поступак за пружање међународне правне помоћи и извршење међународних уговора у кривичноправним стварима. Поступак за издавање окривљених и осуђених лица. Поступак за накнаду штете, рехабилитацију и остваривање других права лица неоправдано осуђених и неосновано лишених слободе.

ИИИ ПРИВРЕДНИ ПРЕСТУПИ

Привредни преступ. Појам. Одговорност за привредни преступ, правно лице, одговорно лице. Новчана казна. Условна осуда. Заштитне мере. Застарелост гоњења за привредни преступ, застарелост извршења новчане казне. Поступак. Састав суда, стварна и месна надлежност. Претходни поступак, пријава, истражне радње, оптужни предлог, претходно испитивање оптужног предлога.

Главни претрес и пресуда. Жалба на пресуду и решење. Понављање поступка, захтев за заштиту законитости. Скраћени поступак.

ИВ ПРЕКРШАЈИ

Прекршај. Појам и обележја прекршаја. Правно регулисање прекршаја у Југославији. Одговорност за прекршај. Прекршајне санкције. Врсте и одмеравање прекршајних санкција. Заштитне мере. Прекршајни поступак. Органи надлежни за вођење прекршајног поступка. Основна начела прекршајног поступка. Покретање и ток прекршајног поступка. Изрицање казне на лицу места, мандатни прекршајни поступак. Мере за обезбеђење присуства окривљеног, привођење, јемство, задржавање. Обустављање и прекидање прекршајног поступка. Решење у прекршајном поступку. Правна средства. Приговор. Жалба. Ванредна правна средства, захтев за судску заштиту, захтев за заштиту законитости, обнова прекршајног поступка. Извршење решења о прекршају. Извршење новчане казне, извршење казне затвора, извршење заштитних мера.

Правни извори

Кривични закон Савезне Републике Југославије

Кривични закон Републике Србије

Закон о кривичном поступку

Закон о јавном реду и миру (Републике Србије)

Закон о оружју и муницији (Републике Србије)

Закон о привредним преступима

Закон о прекршајима којима се повређују савезни прописи

Закон о прекршајима (Републике Србије)

Правна књижевност

1. Кривично право Југославије, Никола Срзентић, др Александар Стајић, др Љубиша Лазаревић, Београд 1995.
2. Кривично право, посебни део, др Љубиша Лазаревић, Београд 1995.
3. Коментар Кривичног закона Савезне Републике Југославије, уредник проф. др Љубиша Лазаревић, Београд 1995.
4. Коментар Кривичног закона Републике Србије, уредник проф. др Љубиша Лазаревић, Београд 1995.
5. Коментар кривичноправних прописа о малолетницима, проф. др Обрад Перић, Београд 1995.

6. Кривична дела из посебних савезних и републичких закона са коментаром, Илија Симић, Београд 1995.

7. Коментар Закона о кривичном поступку, проф. др Тихомир Васиљевић, проф. др Момчило Грубач, Београд 1995.

8. Управно право, Славољуб Поповић, Бранислав Марковић, Милан Петровић, Београд 1995.

Судска пракса

Билтен судске праксе Врховног суда Србије, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

Збирка судских одлука, Савезни суд, свеске од 1991. године до месеца пријављивања испита

Билтен судске праксе Савезног суда, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

ГРАЂАНСКО ПРАВО

И ОПШТИ ДЕО

Субјекти грађанског права. Појам и врсте субјеката грађанског права. Физичка лица, постанак и престанак. Правна лица, постанак и престанак. Правна, пословна и деликтна способност физичких и правних лица.

Подела субјективних грађанских права. Врсте субјективних грађанских права, имовинска и неимовинска, преносива и непреносива. Релативна и апсолутна субјективна грађанска права. Интелектуална права или права ауторства. Лична права (права личности). Правне моћи (преображајна права). Постанак, промена и престанак субјективних грађанских права. Стицање субјективних грађанских права. Оригинаран и деривативан начин стицања, универзална и сингуларна сукцесија. Престанак субјективних грађанских права.

Злоупотреба субјективног грађанског права. Појам. Санкције за злоупотребу субјективног грађанског права.

Правни послови. Појам и елементи правног посла. Врсте правних послова, једностранни и двостранни, теретни и добротини, неформални и консенсуални, међу живима и за случај смрти. Неважећи правни послови. Ништави правни послови. Рушљиви правни послови. Побивање правних послова. Правне последице неважећих правних послова. Конвалидација и конверзија. Модификације правних послова, услови, рокови и налози.

Заступништво. Појам. Уговорно заступништво (пуномоћство). Законско заступништво. Судско заступништво. Заступање правних лица (статутарно заступништво).

Вршење субјективних грађанских права. Протек времена као правна чињеница, застарелост, преклузија.

Повреда и заштита субјективних грађанских права. Повреда субјективних грађанских права. Судска заштита. Самопомоћ.

ИИ СТВАРНО ПРАВО

Начела стварних права. Апсолутност стварних права, право следовања. Право првенства. Начело ограничености броја стварних права.

Ствари. Појам и подела. Плодови.

Државина. Појам и значај. Врсте државине. Правни положај савесног и несавесног држаоца. Прибављање и губитак државине. Заштита државине. Заштита судржавине и посредне државине.

Својина. Појам, предмет и садржина права својине. Субјекти права својине. Облици права својине. Стицање права својине. Оригинарни начини стицања права својине. Деривативни начини стицања права својине. Престанак права својине. Грађанскоправна заштита права својине, сусвојине и заједничке својине.

Службености. Стварне службености, појам и врсте. Личне службености, појам и врсте. Престанак права службености, посебно застарелост и либераторна узукапија.

Реални терети. Право прече куповине. Право грађења.

Заложно право. Појам и врсте заложног права. Начела заложног права. Ручна залога. Конкуренција више залога на истој ствари. Престанак заложног права.

Хипотека. Појам и начела. Предмет хипотеке. Потраживања обезбеђена хипотеком. Пренос и оптерећење хипотеке. Својинска хипотека. Натхипотека. Престанак хипотеке.

Земљишне књиге. Врсте уписа у земљишне књиге. Начела земљишних књига. Тапијски систем.

ИИИ ОБЛИГАЦИОНО ПРАВО

Начела облигационих односа

Начело аутономије воље. Диспозитивност и императивност уређивања облигационих односа. Начело савесности и поштења. Начело једнаке вредности давања. Начело забране проузроковања штете. Природне (натуралне) обавезе.

Извори обавеза

Уговор. Појам уговора. Способност уговарања. Закључење уговора. Предмет уговора. Форма уговора. Капара и одустаница. Закључење уговора преко пуномоћника. Тумачење уговора. Неважност уговора. Ништавост. Рушљивост. Последице ништавости. Двостранообавезни уговори. Појам. Одговорност за материјалне недостатке испуњења. Одговорност за правне недостатке испуњења. Приговор неиспуњења уговора. Раскидање уговора због

неиспуњења и правна дејства. Раскидање или измена уговора због промењених околности. Немогућност испуњења и последице. Прекомерно оштећење. Зеленашки уговори. Уступање уговора. Уговор у корист трећег лица.

Проузроковање штете. Појам штете. Разлике између уговорне и неговорне штете, посебно у обиму накнаде. Материјална штета. Појам. Основи одговорности. Одговорност по основу кривице. Одговорност за другог. Одговорност за штету од опасне ствари или опасне делатности и ослобођење од одговорности. Одговорност у случају удеса изазваног моторним возилом у покрету. Одговорност произвођача ствари са недостатком. Одговорност услед терористичких аката, јавних демонстрација и манифестација. Накнада материјалне штете. Успостављање ранијег стања и накнада у новцу. Накнада у облику новчане ренте. Обим накнаде материјалне штете, обична штета и измакла добит. Снижење накнаде. Подељена одговорност. Накнада нематеријалне штете. Лица која имају право на накнаду нематеријалне штете. Неновчана накнада нематеријалне штете, посебно објављивање пресуде или исправке. Новчана накнада нематеријалне штете. Одмеравање висине новчане накнаде нематеријалне штете. Кумулација новчане и неновчане накнаде нематеријалне штете, услови за кумулацију. Наслеђивање и уступање потраживања накнаде нематеријалне штете. Одговорност више лица за исту штету.

Стицање без основа. Појам. Начини настанка. Обим враћања стеченог без основа.

Пословодство без налога. Појам. Неправо пословодство.

Једнострана изјава воље. Јавно обећање награде.

Дејство обавеза

Појам. Повериочева права и дужникове обавезе. Уговорна казна. Појам. Однос уговорне казне и накнаде штете. Затезна камата. Појам. Однос затезне камате и накнаде штете. Побивање дужникових правних радњи. Појам. Услови за побивање. Дејство побивања. Право задржавања. Појам и дејство. Разлике са заложним правом. Судски пенали. Појам и услови за изрицање судских пенала.

Престанак обавеза

Испуњење обавезе, појам, суброгација, замена испуњења, доцња дужника и повериоца. Пребивање (компензација). Отпуштање дуга. Пренов (новација). Сједињење. Немогућност испуњења. Протек времена. Отказ. Смрт.

Остали општи институти

Застарелост. Појам и дејства застарелости. Прекид застарелости. Застој застарелости. Општи и посебни рокови застарелости. Новчане обавезе. Појам и посебности новчаних обавеза. Уговорна камата. Обавезе са више предмета. Појам. Алтернативне обавезе. Факултативне обавезе. Обавезе са више дужника или поверилаца. Појам. Делјиве обавезе. Солидарне обавезе. Неделјиве обавезе. Промена повериоца или дужника. Уступање потраживања уговором (цесија). Посебни случајеви уступања потраживања. Преузимање дуга, приступање дугу и преузимање испуњења.

Поједини уговори

Уговор о продаји. Уговор о поклону. Уговор о закупу. Уговор о послузи. Уговор о зајму. Уговор о јемству. Уговор о делу. Уговор о пуномоћству. Уговор о остави. Уговор о ортаклуку.

ИВ НАСЛЕДНО ПРАВО

Општи институти. Претпоставке за наслеђивање. Отварање наслеђа, значај датума и часа оставиоачеве смрти. Појам и састав заоставштине. Прелазак заоставштине на наследнике, наследничке изјаве. Способност и достојност за наслеђивање. Основи позивања на наслеђе. Појам наследника, разлике између наследника и сингуларног сукцесора. Одговорност наследника за оставиоачеве дугове. Права поверилаца у односу на заоставштину. Незастаривост права на захтевање заоставштине. Држава као наследник. Наследна права странаца.

Наслеђивање на основу закона. Круг законских наследника. Наследни редови. Однос између наследних редова. Право представљања и право прираштаја. Наследно право оставиоачевог брачног друга, родитеља, усвојеника и усвојиоца. Повећање наследног дела оставиоачеве деце у првом наследном реду. Смањење наследног дела брачног друга у другом наследном реду. Нужни наследници. Величина нужног наследног дела. Израчунавање нужног наследног дела. Природа права на нужни део, претпоставка облигационе природе права на нужни део. Преображај права на нужни део из облигационог у стварно право. Разбаштињење нужних наследника. Урачунавање поклона и испорука (легата) у наследни део.

Наслеђивање на основу завештања (тестаментa). Појам завештања. Завештајна способност. Облици завештања. Завештајни сведоци. Садржина завештања. Испорука. Налог. Тумачење завештања. Ништавост и рушљивост завештања. Доказивање уништеног, изгубљеног или скривеног завештања. Оповиз завештања.

Уговори наследног права. Уступање и расподела имовине за живота. Уговор о доживотном издржавању.

Однос међу наследницима. Наследничка заједница. Право на деобу наследства. Обавеза заштите међу наследницима после деобе.

Поступак за расправљање заоставштине. Покретање поступка. Дужности суда у односу на заштиту права странака. Поступање са завештањем. Упућивање на парницу. Решење о наслеђивању. Наследноправни захтеви после правноснажности решења о наслеђивању.

В ПОРОДИЧНО ПРАВО

Сродство. Појам. Врсте сродства. Рачунање сродства.

Брачно право. Услови за закључење и пуноважност брака. Брачне сметње. Поступак закључења брака. Услови за закључење брака југословенских држављана у иностранству. Престанак брака, појам, начини и последице. Неважећи бракови, појам и врсте. Апсолутно ништави бракови. Релативно ништави бракови. Право на тужбу за поништавање брака. Последице поништаја

брака. Развод брака. Право на тужбу за развод брака. Споразумни развод брака. Последице развода брака. Имовински односи брачних другова, посебно обавеза издржавања. Посебна имовина брачних другова, право управљања и располагања посебном имовином. Заједничка имовина брачних другова, начин управљања и располагања. Деоба заједничке имовине. Одговорност брачних другова за обавезе настале пре закључења брака и током брака.

Ванбрачна заједница. Појам. Правна дејства ванбрачне заједнице.

Односи између родитеља и деце. Претпоставка брачног очинства. Оспоравање брачног очинства и последице. Утврђивање ванбрачног очинства и материнства и последице. Оспоравање ванбрачног очинства и материнства. Побрачење деце рођене ван брака и последице. Вршење родитељског права. Надзор органа старатељства над вршењем родитељског права. Ограничење и лишавање родитељског права. Престанак родитељског права. Продужење родитељског права.

Усвојење. Врсте усвојења. Права и дужности усвојиоца и усвојеника. Престанак усвојења и последице.

Обавеза издржавања. Појам и особине законске обавезе издржавања у породичном праву. Издржавање између крвних сродника. Издржавање између сродника по тазбини.

Орган старатељства. Појам. Друштвени значај.

Старатељство. Појам. Старатељство над малолетницима. Старатељство над лицима лишеним пословне способности. Старалац. Права и обавезе стараоца. Разрешење стараоца. Старалац за посебне случајеве.

ВИ ГРАЂАНСКО ПРОЦЕСНО ПРАВО

Парнични поступак

Начела парничног поступка. Диспозиција и официјелност. Расправно и истражно начело. Обострано саслушање странака (контрадикторност). Поучавање неуке странке. Процесна економија. Усменост и писменост. Поднесци, појам, врсте, садржина, поступак са неуредним поднеском. Начело јавности.

Процесни субјекти. Суд, стварна, месна и функционална надлежност суда у парничном поступку. Објективност судија. Изузеће, разлози за изузеће, поступак изузећа. Странке. Појам. Процесна легитимација. Стварна легитимација. Својства странке, страначка, парнична и постулативна способност. Супарничарство. Појам и врсте. Законски заступник странке. Појам. Процесноправни значај. Привремени заступник. Пуномоћник. Појам. Садржина и форма пуномоћја. Последице заступања од стране неовлашћеног лица. Умешач. Појам и врсте. Услови за ступање умешача у парницу. Радње које умешач може предузимати. Дејства пресуде на умешача. Тзв. главни умешач.

Процесне претпоставке. Појам и врсте. Процесноправни значај.

Достављање. Појам и врсте (лично и обично). Процесни значај. Услови за пуноважно лично достављање. Достављање у посебним случајевима.

Тужба. Појам и садржина тужбе. Тужбени захтев и елементи који утичу на идентитет тужбеног захтева. Врсте тужби. Подношење тужбе суду, процесна и материјалноправна дејства подношења тужбе суду. Достављање тужбе туженом, значај и дејства. Преиначење тужбе, врсте, услови, дејства. Повлачење тужбе, услови, дејства. Одрицање од тужбеног захтева, пресуда на основу одрицања. Спајање тужбених захтева, врсте спајања. Алтернативно овлашћење туженог.

Ток поступка пред првостепеним судом. Припремање главне расправе. Претходно испитивање тужбе. Достављање тужбе туженом на одговор. Одговор на тужбу. Припремно рочиште. Мериторно окончање парнице у току припремања главне расправе. Држање туженог. Изостанак туженог са припремног рочишта или првог рочишта за главну расправу, пресуда због изостанка. Признање тужбеног захтева, пресуда на основу признања. Оспоравање тужбеног захтева. Процесни и материјалноправни приговори и приговор ради пребијања. Противтужба. Појам, врсте, услови за подношење, поступак. Главна расправа. Појам, услови за одржавање, отварање, ток, закључење главне расправе. Претходно питање. Појам, значај, начин решавања. Застоји у поступку. Прекид поступка, дејства, настављање поступка. Мировање поступка, поступци у којима мировање није допуштено, дејства, настављање поступка. Време предузимања парничних радњи. Рокови, појам, врсте, рачунање. Рочишта, појам и врсте. Повраћај у пређашње стање, појам, услови, дејства. Судско поравнање. Појам, услови за пуноважност, дејства, побијање поравнања.

Чињенична грађа и доказивање. Појам чињенице. Предмет доказивања. Чињенице које се не доказују (неспорне, општепознате, законске претпоставке, чињенице које је суд сазнао у вршењу службене дужности). Чињенице о којима се не изводи доказивање (неполагање предујма, чињенице које треба доказивати у иностранству, висина новчаног износа, формирано уверење суда). Подела на посредне и непосредне чињенице. Дужност утврђивања истине. Слободна оцена доказа. Терет доказивања, процесни и материјалноправни значај. Опште правило о расподели терета доказивања између странака и посебна правила. Последице неиспуњења терета доказивања. Доказна средства. Увиђај, исправе, сведоци, вештаци, странке. Обезбеђивање доказа. Услови, надлежност, поступак.

Пресуда. Појам пресуде. Садржина пресуде. Врсте пресуда по садржини (кондемнаторна, декларативна и конститутивна), по форми (пресуда због изостанка, пресуда на основу признања, пресуда на основу одрицања, пресуда на основу контрадикторног расправљања), по обухваћености тужбеног захтева (потпуна и делимична), по утицају на окончање парнице (међупресуда и коначна пресуда). Писмена израда и саопштавање пресуде. Допуњавање и исправљање пресуде. Правноснажност пресуде. Појам. Материјална и формална правноснажност. Одустанак и одрицање од жалбе. Дејства материјално правноснажне пресуде. Извршно дејство пресуде.

Решење. Појам и значај. Решења којима се мериторно окончава парница. Сходна примена правила о пресуди на решење.

Правни лекови. Појам и дејства жалбе на пресуду. Садржина жалбе. Разлози за жалбу. Поступак по жалби. Одлуке поводом жалбе. Жалба на решење. Решења која се могу побијати жалбом. Одступања од суспензивног дејства. Поступак. Сходна примена правила о жалби на пресуду. Ревизија против пресуде. Услови за допуштеност у неимовинским и у имовинским споровима. Разлози за ревизију. Надлежност за одлучивање о ревизији. Поступак по ревизији. Одлуке о ревизији. Ревизија против решења. Решења која се могу побијати ревизијом. Услови за допуштеност. Сходна примена правила о ревизији против пресуде. Понављање поступка. Законски основи за понављање поступка. Рачунање рокова. Поступак. Одлуке о предлогу за понављање поступка. Захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца. Појам и особине. Захтев за заштиту законитости Савезног државног тужиоца. Одлуке које се могу побијати, разлози, надлежност и поступак. Захтев за ванредно преиспитивање правноснажне одлуке пред Савезним судом. Одлуке које се могу побијати, разлози, поступак.

Парнични трошкови. Појам. Ослобођење од парничних трошкова. Обезбеђење парничних трошкова. Претходно сношење трошкова. Коначно сношење трошкова.

Посебни парнични поступци. Поступак због сметања поседа. Издавање платног налога. Спорови мале вредности. Привредни спорови. Поступак пред Савезним судом у имовинским споровима између Федерације и Републике. Брачни спорови. Спорови поводом односа између родитеља и деце.

Извршни поступак

Субјекти извршног поступка. Суд и помоћни органи суда. Поверилац. Дужник. Трећа лица.

Извршна исправа. Појам. Врсте. Извршење на основу веродостојне исправе.

Начела извршног поступка. Формални легалитет, заштита дужника, хитност, приоритет у намирењу.

Предмет извршног поступка. Потраживање, појам и врсте, доспелост потраживања. Стварна легитимација повериоца и дужника. Условна и узајамна потраживања.

Решење о извршењу. Појам. Процесни и материјалноправни услови за доношење решења о извршењу.

Приговор дужника на решење о извршењу. Појам. Разлози. Надлежност. Рок. Упућивање на парницу.

Приговор трећег лица на решење о извршењу. Разлози, надлежност, поступак, упућивање на парницу.

Жалба и ванредни правни лекови у извршном поступку. Однос жалбе и приговора. Ванредни правни лекови који су допуштени у извршном поступку.

Обустава и одлагање извршења. Појам и разлози за обуставу и одлагање извршења.

Противизвршење. Појам. Услови. Рокови. Однос према тужби због неоснованог обогаћења.

Изузимање ствари и права од извршења. Покретне ствари. Непокретности. Новчана потраживања дужника.

Средства извршења. Средства извршења ради наплате новчаних потраживања. Средства извршења ради намирења неновчаних потраживања.

Поступак обезбеђења. Заложно право на непокретности. Заснивање заложног права на основу споразума странака. Претходне мере, претпоставке, врсте, дејства. Привремене мере, врсте, услови за изрицање за сваку од врста посебно, правни лекови, заједничка правила за обе врсте привремених мера, укидање изречене привремене мере.

Ванпарнични поступак

Општи поступак. Законско разграничење ванпарничног од парничног поступка. Субјекти ванпарничног поступка. Суд, орган старатељства, јавни тужилац, остали учесници. Начела ванпарничног поступка. Официјелност, истражно начело, заштита права неспособних лица, усменост и писменост, законско искључење јавности. Жалба. Несуспензивност. Одступања од деволутивности. Поступак по жалби. Овлашћења првостепеног суда у жалбеном поступку. Одлуке о жалби. Ревизија и понављање поступка. Разлике у односу на парнични поступак. Упућивање на парницу. Разлози и дејства Парнични поступак као коректив ванпарничног.

Посебни ванпарнични поступци. Уређење личних стања. Лишење пословне способности. Задржавање у здравственој организацији која обавља делатност у области неуропсихијатрије. Проглашење несталога лица за умрло и доказивање смрти. Лишење родитељског права. Продужење родитељског права. Давање дозволе за ступање у брак. Поступци за уређење имовинских односа. Одређивање накнаде за експроприсану непокретност. Уређење, управљање и коришћење заједничком ствари. Деоба заједничких ствари или имовине. Уређење међа. Остали ванпарнични поступци. Састављање исправе. Потврђивање садржине исправе. Поништавање исправе. Судски депозит.

Правни извори

Закон о основама својинскоправних односа

Закон о облигационим односима

Закон о браку и породичним односима

Закон о наслеђивању (Републике Србије)

Закон о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта

Закон о експропријацији (Републике Србије)

Закон о промету непокретности (Републике Србије)

Закон о грађевинском земљишту (Републике Србије)

Закон о одржавању стамбених зграда (Републике Србије)

Закон о изградњи објеката (Републике Србије)

Закон о становању (Републике Србије)

Закон о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима (Републике Србије)

Закон о ауторском праву

Закон о патентима

Закон о жиговима

Закон о моделима и узорцима

Закон о географским ознакама порекла

Закон о парничном поступку

Закон о извршном поступку

Закон о ванпарничном поступку

Правна књижевност

1. Увод у грађанско право, др Обрен Станковић, др Владимир В. Водинелић, Београд 1996.
2. Стварно право, др Обрен Станковић, др Миодраг Орлић, Београд 1996.
3. Коментар Закона о основним својинско-правним односима, Драгољуб Стојановић, Драгољуб Петровић, Београд 1991.
4. Облигационо право, Слободан Перовић, Београд 1986.
5. Облигационо право, Јожеф Салма, Београд 1988.
6. Коментар Закона о облигационим односима, уредник Слободан Перовић, Београд 1996.
7. Облигациони уговори, др Мирса Мујачић, Београд 1990.
8. Коментар Закона о наслеђивању, др Оливер Б. Антић, Зоран М. Балиновац, Београд 1996.
9. Породично право, др Марина Јањић-Комар, др Радоје Кораћ, др Зоран Поњавић, Београд 1996.

10. Породично право, књига И - Брачно право, др Олга Цвејић-Јанчић, Нови Сад 1995.
11. Грађанско процесно право, др Боривоје Познић, Београд 1995.
12. Грађанско процесно право, др Боривој Старовић, др Ранко Кеча, Нови Сад 1995.
13. Коментар закона о извршном поступку, др Боривој Старовић, Београд 1991.
14. Приручник за примену Закона о извршном поступку, др Небојша Шаркић, Драган Рашић, Београд, 1997.
15. Ванпарнично и извршно право, др Боривој Старовић, Нови Сад 1992.

Судска пракса

Билтен судске праксе Врховног суда Србије, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

Збирка судских одлука, Савезни суд, свеске од 1991. године до месеца пријављивања испита

Билтен судске праксе Савезног суда, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

ТРГОВИНСКО (ПРИВРЕДНО) ПРАВО

И ТРГОВИНСКО СТАТУСНО ПРАВО

Предузећа и предузетници

Предузеће. Појам и облици предузећа. Повезивање предузећа. Стицање својства правног лица. Статус дела предузећа. Делатност и седиште предузећа.

Предузетник. Основне карактеристике. Пријава предузетника. Правни положај предузетника по Закону о приватним предузетницима.

Оснивање предузећа. Оснивачи, члан, чланство и ограничавање чланства. Оснивачки акт. Садржина и форма оснивачког акта. Одговорност оснивача.

Фирма. Фирма предузећа и предузетника. Елементи фирме. Пренос и промена фирме. Начело искључивости. Заштита фирме.

Заступање предузећа. Заступници и пуномоћници предузећа. Прокура. Давање прокуре. Упис у регистар. Обим овлашћења у прокури. Врсте прокуре. Пренос и престанак прокуре.

Имовина предузећа. Појам имовине предузећа. Обавезне и остале резерве предузећа. Одговорност за обавезе предузећа. Привид правне личности. Удели и акције. Одржавање основног капитала.

Управљање предузећем. Принципи. Посебни случајеви управљања предузећем.

Органи предузећа. Врсте и делокруг органа. Скупштина, управни одбор, директор, надзорни одбор, обавеза избора управног и надзорног одбора. Одговорност чланова органа предузећа за штету (одговорност чланова управе, тужба за накнаду штете, индивидуална тужба). Одговорност органа предузећа за незаконите одлуке.

Учешће запослених у управљању предузећем. Принцип. Учешће у управном и надзорном одбору. Савет запослених.

Обавештавање, пословна тајна и клаузула конкуренције. Обавештавање чланова и акционара, поверилаца, трећих лица, запослених. Пословна тајна. Клаузула конкуренције. Клаузула конфликтности.

Општи акти предузећа. Статут. Остали општи акти предузећа.

Упис предузећа у судски регистар. Начела судског регистра. Поступак за упис у судски регистар, надлежност суда, подаци који се уписују у судски регистар. Субјекти уписа. Упис промена. Неоснован и ништав упис у судски регистар.

Статусне промене и промене облика предузећа. Општа правила. Спајање предузећа. Подела предузећа. Промена облика предузећа.

Престанак предузећа. Разлози и последице, брисање из регистра. Престанак обављања делатности предузетника. Разлози, последице, брисање из регистра.

Ортачко друштво. Појам, примена правила уговора о ортаклуку. Правни односи између чланова друштва. Правни односи ортачког друштва и чланова друштва према трећим лицима. Отказ чланства у ортачком друштву. Искључење члана друштва. Престанак ортачког друштва. Ликвидација ортачког друштва, редован и скраћени поступак.

Командитно друштво. Појам. Оснивање друштва. Правни односи међу члановима. Правни односи командитног друштва и њихових чланова према трећим лицима. Промена облика командитног друштва. Престанак командитног друштва.

Акционарско друштво. Појам. Оснивање акционарског друштва. Поступак оснивања. Повећање и смањење основног капитала. Права и обавезе акционара. Стицање сопствених акција и повлачење акција. Промена облика акционарског друштва. Престанак акционарског друштва. Органи акционарског друштва.

Друштво с ограниченом одговорношћу. Појам. Оснивање друштва. Статут и органи друштва. Права и обавезе друштва. Располагање уделима. Иступање и искључење члана. Измена уговора о оснивању друштва. Промена облика друштва. Престанак друштва.

Друштвено предузеће. Појам, органи, статут. Управљање предузећем у поступку промене власништва капитала. Својинска и управљачка трансформација друштвених предузећа. Општа разматрања. Модели управљачке трансформације. Модели својинске трансформације. Модели

трансформације предузећа у стечају. Бесплатно уступање друштвеног и државног капитала путем ваучера. Посебни владини програми приватизације.

Јавно предузеће. Појам. Органи јавног предузећа.

Повезивање предузећа. Појам повезаних предузећа (групације предузећа). Матично и зависно предузеће. Предузеће с узајамним учешћем. Холдинг. Заједничка правила за повезана предузећа. Принудни откуп или замена акција. Пословно удружење и други облици повезивања. Пословно удружење. Други облици повезивања предузећа.

Остали субјекти трговинског права

Задруге. Оснивање задруге. Органи задруге. Оснивање земљорадничке задруге. Органи земљорадничке задруге. Упис у судски регистар.

Банке и друге финансијске организације. Оснивање банке. Престанак банке. Стечај и ликвидација банке. Штедно-кредитне организације. Штедно-кредитне задруге. Остале финансијске организације.

Народна банка Југославије. Оснивање Народне банке Југославије. Органи Народне банке Југославије. Овлашћења Народне банке Југославије.

Организације за осигурање. Оснивање организације за осигурање. Органи. Одговорност. Упис у судски регистар.

Слободне и царинске зоне. Оснивање. Упис у судски регистар.

Привредна комора. Оснивање. Врсте привредних комора. Органи. Чланство и надлежност.

Статусна правила у вези са државом обављања делатности. Обављање привредних делатности у иностранству. Отварање страних представништава у Југославији. Заступање страних лица у Југославији.

ИИ СТЕЧАЈ, ЛИКВИДАЦИЈА И ПРИНУДНО ПОРАВНАЊЕ

Стечај. Услови за отварање поступка стечаја. Претходни поступак. Отварање стечајног поступка. Правне последице отварања стечајног поступка. Побијање правних радњи дужника. Разлучна и излучна права. Органи поступка стечаја. Пријављивање потраживања и испитивање пријављених потраживања. Продаја дужника. Уновчење имовине дужника. Намирење поверилаца. Закључење стечајног поступка. Уписи у судски регистар.

Ликвидација. Редовна ликвидација и скраћени поступак. Отварање поступка ликвидације. Органи спровођења поступка ликвидације, поступак ликвидације. Ликвидациона маса. Намирење поверилаца. Уписи у судски регистар.

Принудно поравнање. Принудно поравнање у стечају и ван стечаја. Правне последице отварања поступка принудног поравнања. Побијање принудног поравнања. Правно дејство одобреног принудног поравнања.

ИИИ БАНКАРСКИ ПОСЛОВИ И ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

Активни банкарски послови. Уговор о кредиту. Ломбард и реломбард. Есконт и реесконт. Пасивни банкарски послови. Емисиони посао. Жиро рачун. Улог на штедњу. Неутрални банкарски послови. Депозит. Сеф. Акредитив. Девизни послови. Клириншки послови. Банкарске гаранције.

Хартије од вредности. Хартије на доносиоца. Хартије на име. Хартије по наредби. Меница. Чек. Коносман. Складишница. Акција. Обвезница. Благајнички, комерцијални и државни записи. Цертификат о депозиту. Финансијски деривати.

ИВ УГОВОРИ ТРГОВИНСКОГ (ПРИВРЕДНОГ) ПРАВА

Уговори у привреди према Закону о облигационим односима. Појам и особености уговора у привреди. Особености уговора о продаји у привреди.

Уговор о посредовању. Појам и врсте уговора. Закључење уговора. Права и обавезе посредника.

Уговор о трговинском заступању. Појам и врсте уговора. Закључење уговора. Права и обавезе заступника.

Уговор о комисиону. Појам и врсте уговора. Закључење и елементи уговора. Права и обавезе комисионара.

Уговор о контроли робе и услуге. Појам. Закључење и елементи уговора. Права и обавезе контролора.

Уговор о ускладиштењу робе. Појам. Права и обавезе складиштара.

Уговор о отпремању (шпедицији). Појам. Права, обавезе и одговорност отпремника (шпедитера).

Уговор о превозу робе железницом. Појам и закључење уговора. Обавезе и одговорност железнице. Обавезе пошиљаоца. Правни положај примаоца. Измене уговора о превозу.

Уговор о превозу робе поморским путем. Појам, закључење и елементи уговора. Обавезе и одговорност бродара. Хаварија. Обавезе крцатеља. Правни положај примаоца робе.

Уговор о превозу робе унутрашњим воденим путевима. Појам и закључење уговора. Обавезе и одговорност бродара. Хаварија. Обавезе крцатеља. Уговор о реморкирању.

Уговор о превозу робе друмом. Појам, закључење и елементи уговора. Обавезе и одговорност превозиоца. Обавезе пошиљаоца. Положај примаоца робе.

Уговор о превозу робе ваздушним путем. Појам и закључење уговора. Обавезе и одговорност превозиоца. Обавезе пошиљаоца.

Уговор о превозу путника. Превоз путника железницом, поморским, речним и ваздушним путем, превоз путника друмским возилима. Превоз пртљага.

Уговор о лиценци. Појам. Обавезе даваоца лиценце. Обавезе стицаоца лиценце. Престанак уговора.

Уговор о ангажовању угоститељских капацитета (уговор о алотману). Појам. Обавезе туристичке агенције. Обавезе угоститеља. Право туристичке агенције да одустане од уговора.

Уговор о осигурању. Појам. Субјекти уговора о осигурању. Врсте осигурања. Закључење и елементи уговора. Обавезе осигуравача. Обавезе осигураника. Престанак уговора.

Уговор о грађењу. Појам и врсте уговора. Закључење и елементи уговора. Обавезе извођача. Обавезе наручиоца. Примопредаја изграђеног објекта.

Уговор о лизингу. Закључење, форма и карактеристике уговора. Садржина уговора. Права и обавезе странака.

Уговор о факторингу. Појам, разграничење од уговора о комисиону, продаји, лизингу и франшизингу. Права и обавезе уговорних страна.

Издавачки уговор. Појам и закључење уговора. Обавезе аутора. Обавезе издавача. Престанак уговора.

Уговор о концесији. Појам концесије. Посебан облик концесије (тзв. БОТ модел). Услови за давање концесије, рок трајања концесије. Основ за закључење уговора. Форма и садржина уговора. Закључење и регистрација уговора. Концесиона накнада. Остваривање концесионих права и обавеза. Концесионо предузеће. Обављање стручних концесионих послова. Решавање спорова. Престанак концесионог односа.

Уговори којима се успостављају виши облици сарадње предузећа и нови уговори трговинског права. Уговор о трансферу технологије. Уговор о дугорочној производној кооперацији. Уговор о форфетингу. Уговор о франшизингу. Уговор о вођењу послова (уговор о менаџменту).

Правни извори

Закон о предузећима

Закон о јавним предузећима (Републике Србије)

Закон о приватним предузетницима (Републике Србије)

Закон о задругама (Савезне Републике Југославије и Републике Србије)

Закон о банкама и другим финансијским организацијама

Закон о Народној банци Југославије

Закон о Привредној комори Југославије

Закон о удруживању у привредне коморе (Републике Србије)

Закон о осигурању имовине и лица

Закон о основама промене власништва друштвеног капитала

Закон о својинској трансформацији (Републике Србије)

Закон о страним улагањима

Закон о концесијама (Републике Србије)

Закон о слободним зонама

Закон о спољнотрговинском пословању

Уредба о ближим условима за отварање и рад представништва страних лица у Југославији

Уредба о заступању страних лица у Југославији

Закон о трговини

Закон о облигационим односима

Опште узансе за промет робом

Закон о уговорима о превозу у друмском саобраћају

Закон о уговорима о превозу у железничком саобраћају

Закон о поморској и унутрашњој пловидби

Закон о облигационим и основним материјалноправним односима у ваздушној пловидби

Закон о меници

Закон о чеку

Закон о принудном поравнању, стечају и ликвидацији

Закон о санацији, стечају и ликвидацији банака

Закон о платном промету

Закон о берзама, берзанском пословању и берзанским посредницима

Закон о девизном пословању

Закон о хартијама од вредности

Закон о поступку за упис у судски регистар

Уредба о упису у судски регистар

Закон о парничном поступку

Закон о ванпарничном поступку

Закон о извршном поступку

Правна књижевност

1. Пословно право (трговинско и привредно право), др Мирко Васиљевић, Београд 1997.
2. Коментар Закона о предузећима, др Мирко Васиљевић, Београд 1996.
3. Менично и чековно право, др Милан Бартош, др Зоран Антонијевић, др Владимир Јовановић, Београд 1974.
4. Облигационо право, Слободан Перовић, Београд 1986.
5. Уговори робног промета, др Владимир Капор, др Славко Царић, Нови Сад 1993.
6. Поморско право, др Миодраг Трајковић, Београд 1977.
7. Коментар Закона о принудном поравнању, стечају и ликвидацији, др Небојша Шаркић, Драган Рашић, Београд 1992.

Судска пракса

Билтени Вишег привредног суда, од 1991. до 1994. године

Билтен Судска пракса привредних судова, бројеви од 1994. године до месеца пријављивања испита

Билтен судске праксе Врховног суда Србије, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

Збирка судских одлука, Савезни суд, свеске од 1991. године до месеца пријављивања испита

Билтен судске праксе Савезног суда, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

МЕЂУНАРОДНО ПРИВАТНО ПРАВО

И ОПШТИ ДЕО

Појам и предмет међународног приватног права. Извори међународног приватног права и хијерархија извора. Појам колизионе норме. Утврђивање садржине и примена страног права. Издавање уверења о садржини домаћег права. Одређивање меродавног права за лица са више држављанстава

(полипатриди). Одређивање меродавног права за лица без држављанства (апатриди). Одређивање меродавног права за форму правних послова. Одређивање меродавног права за застарелост потраживања. Узајамност (реципроцитет) као услов у међународном приватном праву и доказивање узајамности.

ИИ МЕЂУНАРОДНО СТАТУСНО ПРАВО

Домаћи држављанин и странац, појмови. Надлежност према држављанству и надлежност југословенског суда за лице без држављанства. Пребивалиште Југословена и странаца у Савезној Републици Југославији. Пребивалиште као основ опште међународне надлежности југословенских судова. Право странаца на боравак у Југославији. Одређивање меродавног права за страначку и парничну способност странаца. Одређивање меродавног права за правну и пословну способност. Одређивање меродавног права за лишење и ограничење пословне способности. Одређивање меродавног права за проглашење несталог лица умрлим и доказивање смрти. Надлежност за проглашење несталог лица умрлим и доказивање смрти. Признање стране одлуке о личном статусу појединаца. Национална припадност правних лица и њихов статус. Облици страних улагања. Право на концесије и статус фирми основаних давањем концесије странцу.

ИИИ МЕЂУНАРОДНО СТВАРНО ПРАВО

Одређивање меродавног права за стварноправне односе. Надлежност за спорове поводом непокретности. Надлежност за спорове поводом сметања поседа. Одређивање меродавног права и надлежност за спорове поводом средстава превоза. Одређивање меродавног права за стварноправна питања поводом робе која се налази у превозу. Право странаца на стицање својине на непокретностима. Право странаца на дугорочни закуп.

ИВ МЕЂУНАРОДНО ОБЛИГАЦИОНО ПРАВО

Појам и примена принципа колизионе аутономије воље на уговорне односе. Изричита и прећутна, ограничена и неограничена аутономија воље у уговорним односима. Појам и примена принципа најближе везе за одређивање меродавног права у уговорним односима. Појам и примена принципа карактеристичне престације у одређивању меродавног права у уговорним односима. Уговарање надлежности југословенског суда за уговорне односе. Остали основи надлежности југословенског суда за уговорне односе. Одређивање меродавног права за уговор о трансферу технологије. Одређивање меродавног права за цесију. Одређивање меродавног права за акцесорне и једностране правне послове. Одређивање меродавног права за стицање без основа. Одређивање меродавног права за накнаду штете. Надлежност за спорове из накнаде штете. Одређивање меродавног права за саобраћајне удесе. Право странаца на индустријску својину.

В МЕЂУНАРОДНО МЕНИЧНО ПРАВО

Одређивање меродавног права за меничну способност. Одређивање меродавног права за форму менице и за дејства менице. Надлежност за спорове имаоца менице.

ВИ МЕЂУНАРОДНО НАСЛЕДНО ПРАВО

Право странаца да буду наследници и располажу имовином за случај смрти. Одређивање меродавног права за форму тестаментa и његовог опозива. Одређивање меродавног права за тестаменталну способност. Одређивање меродавног права за наслеђивање. Надлежност за расправљање заоставштине странаца. Надлежност за расправљање заоставштине Југословена. Надлежност за расправљање заоставштине лица без држављанства.

ВИИ МЕЂУНАРОДНО ПОРОДИЧНО ПРАВО

Одређивање права меродавног за старатељство и надлежност за старатељство. Одређивање меродавног права за форму, услове заснивања и престанак усвојења, одређивање меродавног права за дејства усвојења. Надлежност за усвојење. Одређивање меродавног права и надлежности југословенског суда у споровима за утврђивање или оспоравање очинства или материнства. Одређивање меродавног права за обавезу издржавања између родитеља и деце и сродника. Надлежност у споровима за издржавање. Односи родитеља и деце, надлежност и одређивање меродавног права. Надлежност у споровима за развод брака. Надлежност у споровима о имовинским односима брачних другова. Одређивање меродавног права за закључење брака. Одређивање меродавног права за поништење и развод брака. Одређивање меродавног права за личне и имовинске (законске и уговорне) односе брачних другова. Одређивање права меродавног за последице развода брака.

ВИИИ МЕЂУНАРОДНО ТРГОВИНСКО ПРАВО

Уговор о продаји према Конвенцији Уједињених нација о међународној продаји робе. Однос примене Конвенције Уједињених нација о међународној продаји робе и Закона о облигационим односима. Правила о меници из Једнообразних закона о меници. Акредитив према Једнообразним правилима и обичајима за документоване акредитиве.

Појам и врсте арбитража. Надлежност арбитраже, арбитражни споразум, арбитражна клаузула. Конституисање арбитраже, поступак пред арбитражом и начин доношења одлука. Одређивање меродавног права за решавање меритума спора.

ИХ МЕЂУНАРОДНО ПРОЦЕСНО ПРАВО

Пуномоћник за примање писмена (тзв. домицил нотификације). Врсте међународне надлежности. Реторзиона надлежност. Међународна литиспенденција. Међународна правна помоћ и достављање у иностранству. Законска и уговорна легализација јавних исправа. Тренутак значајан за оцену међународне надлежности југословенског суда. Устаљивање надлежности. Обезбеђење парничних трошкова (акторска кауција). Право странаца на ослобођење од трошкова. Појам стране судске одлуке и дејство њеног признања. Терет доказивања и начело официјелности у поступку признања страних одлука. Претпоставке за признање страних судских одлука. Појам стране арбитражне одлуке и дејство њеног признања. Претпоставке за признање страних арбитражних одлука по Закону о решавању сукоба закона са прописима других земаља. Претпоставке за признање страних арбитражних одлука по Њујоршкој конвенцији о признању и извршењу страних арбитражних одлука. Поступак признања и извршења страних одлука. Судска контрола арбитражних одлука, поништај одлука.

Правни извори

Закон о решавању сукоба закона са прописима других земаља

Закон о југословенском држављанству

Закон о кретању и боравку странаца

Закон о страним улагањима

Закон о концесијама (Републике Србије)

Закон о предузећима

Закон о основама својинскоправних односа

Закон о поморској и унутрашњој пловидби

Закон о облигационим и основним материјалноправним односима у ваздушној пловидби

Закон о меници

Закон о парничном поступку

Париска конвенција за заштиту индустријске својине

Мадридски аранжман о међународној регистрацији фабричких и трговачких жигова

Хашка конвенција о одређивању меродавног права за друмске саобраћајне незгоде

Хашка конвенција о сукобу закона код форме тестаменталних располагања

Хашка конвенција о укидању захтева легализације

Њујоршка конвенција о признању и извршењу страних арбитражних одлука

Конвенција Уједињених нација о међународној продаји робе (УНЦИТРАЛ)

Женевски једнообразни закони о меницама

Једнообразна правила и обичаји за документарне акредитиве Међународне трговачке коморе у Паризу

Правна књижевност

1. Међународно приватно право, Милан Пак, Београд 1991.

2. Коментар закона о међународном приватном и процесном праву, Дика, Кнежевић, Стојановић, Београд 1991.

3. Правни положај странаца, Душан Китић, Београд 1991.

4. Међународно уговорно привредно право, др Младен Драшкић, Београд 1990.

Судска пракса

Билтен судске праксе Врховног суда Србије, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

Збирка судских одлука, Савезни суд, свеске од 1991. године до месеца пријављивања испита

Билтен судске праксе Савезног суда, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

УПРАВНО ПРАВО

И ОРГАНИЗАЦИЈА УПРАВЕ

Органи управе. Појам и обележја органа управе. Принцип формирања органа управе. Врсте и облици органа управе. Управне организације. Појам и врсте.

Недржавни субјекти као вршиоци управне делатности. Народна банка Југославије. Предузећа, установе и друге организације. Појам и врсте управних овлашћења. Организације које врше управна овлашћења. Однос према органима државне управе.

Савезна управа. Положај и улога савезне управе. Савезни органи управе. Савезне управне организације.

Републичка управа Републике Србије. Положај и улога републичке управе. Републички органи управе. Републичке посебне организације. Обављање послова ван седишта органа државне управе, окрузи. Појам и врсте округа, послови и задаци округа, начелник округа.

Покрајинска управа. Аутономна покрајина Војводина, положај и улога покрајинске управе. Покрајински органи управе. Аутономна покрајина Косово и Метохија.

Општинска управа. Положај и улога општине. Органи општине.

Унутрашњи односи. Унутрашња организација, појам и начела, организационе јединице, руковођење организационим јединицама.

Кадрови у управи. Појам и врсте кадрова у управи. Положај и улога министра и функционера.

Радни односи у органима управе. Пријем у радни однос. Распоређивање на радно место. Права и обавезе запослених и постављених лица. Звања и занимања запослених. Напредовање запослених. Плате, накнаде и друга примања. Одговорност запослених и постављених лица. Престанак радног односа. Заштита права запослених и постављених лица.

ИИ УПРАВНА ДЕЛАТНОСТ

Акти управе и управне радње. Акти управе и њихова класификација. Општи акти управе. Појам и обележја управног акта. Врсте управних аката. Правно дејство управног акта. Правноснажност управног акта. Додаци управном акту. Погрешни управни акт. Неуредни управни акт. Противправни управни акт. Незаконити управни акт. Рушљиви управни акт. Ништави управни акт. Нецелисходни управни акт.

Појединачни акти и радње управе без непосредног правног дејства. Документовање. Акти саопштења. Примање изјава. Акцесорни акти. Управне радње. Улога и употреба принуде у остваривању задатака управе. Појам и врсте управних радњи.

ИИИ УПРАВНИ ПОСТУПАК

Појам управног поступка. Смисао и значај управног поступка. Општи управни поступак и посебни управни поступци. Важење Закона о општем управном поступку.

Основна начела управног поступка. Смисао и значај основних начела. Основна начела Закона о општем управном поступку. Надлежност за решавање у управном поступку. Појам и врсте надлежности. Одређивање стварне и месне надлежности. Промене надлежности. Сукоб надлежности. Изузеће службеног лица. Учесници у управном поступку. Странка, појам и врсте. Законски заступник, привремени заступник, заједнички представник односно заједнички пуномоћник. Пуномоћник. Стручни помагач. Општење органа и странака. Појам и садржина поднеска. Поднесци са више захтева. Предаја и пријем поднесака. Недостаци у поднесцима. Позивање. Записник и забелешка у спису. Достављање. Начин, време и место достављања. Посредно достављање. Обавезно лично достављање. Достављање законском заступнику и пуномоћнику. Достављање пуномоћнику за примање писмена. Достављање државним органима, предузећима и другим правним лицима. Достављање јавним саопштењем. Одбијање пријема. Промена пребивалишта, боравишта или седишта фирме. Доказ о достављању. Грешке у достављању. Рокови у управном поступку. Врсте рокова. Рачунање рокова. Повраћај у пређашње стање. Трошкови управног поступка. Трошкови органа и странака. Ослобођење од плаћања трошкова.

Првостепени поступак. Покретање поступка. Спајање ствари у један поступак. Измена и одустанак од захтева. Поравнање. Поступак до доношења решења. Опште карактеристике. Скраћени поступак. Посебан испитни поступак. Претходно питање. Усмена расправа. Појам, смисао и обавезност усмене расправе. Јавност усмене расправе. Припрема и ток усмене расправе. Доказивање. Исправе, уверења, сведоци, изјава странке, вештачење, увиђај. Обезбеђење доказа.

Решење. Појам и доносилац решења. Облик и саставни делови решења. Делимично, допунско и привремено решење. Рок за издавање решења. Исправљање грешака у решењу. Закључак. Појам и врсте.

Жалба. Право жалбе. Појам жалбе. Надлежност за решавање о жалби. Рок за жалбу. Правно дејство жалбе. Садржина жалбе. Рад првостепеног органа по жалби. Решавање другостепеног органа о жалби. Одбијање жалбе.

Поништавање првостепеног решења. Измена првостепеног решења. Форма и садржина другостепеног решења. Жалба кад првостепено решење није донето. Рок за доношење и достављање другостепеног решења. Ванредна правна средства. Понављање поступка. Мењање и поништавање решења у вези са управним спором. Захтев за заштиту законитости. Поништавање и укидање по основу службеног надзора. Укидање и мењање правноснажног решења уз пристанак или по захтеву странке. Ванредно укидање. Оглашавање решења ништавим. Правне последице поништавања и укидања.

Извршење. Појам и врсте извршења. Извршни наслов. Циљ и начела административног извршења. Орган надлежан за спровођење административног извршења. Закључак о дозволи извршења и потврда извршности. Жалба у извршном поступку. Обустављање и одлагање извршења. Извршење неновчаних обавеза. Извршење преко других лица. Извршење путем принуде. Извршење ради обезбеђења. Привремени закључак о обезбеђењу.

ИВ УПРАВНА ДЕЛАТНОСТ У ПОСЕБНИМ СИТУАЦИЈАМА

Управни надзор. Појам и обележја управног надзора. Врсте и облици управног надзора. Инспекцијски надзор. Појам и обележја инспекцијског надзора. Организовање инспекцијских служби. Поступак вршења инспекцијског надзора. Одговорност инспектора. Међусобни односи инспекцијских органа.

Управна делатност у стварима личног статуса. Појам и елементи личног статуса. Овлашћења и дужности органа управе у вези са личним статусом. Вођење службених евиденција. Одлучивање. Издавање потврда. Лично име, породично стање, пословна способност, пребивалиште, боравиште. Држављанство. Појам и значај. Стицање југословенског држављанства. Стицање држављанства пореклом. Стицање држављанства рођењем на територији Савезне Републике Југославије. Стицање држављанства пријемом, прихватање у југословенско држављанство. Поновно стицање југословенског држављанства. Појам и начини престанка држављанства. Престанак југословенског држављанства, престанак држављанства отпустом, престанак држављанства одрицањем. Решавање сукоба републичких закона о држављанству. Поступак за стицање или престанак југословенског држављанства и утврђивање југословенског држављанства. Евиденције о држављанству.

В КОНТРОЛА УПРАВЕ

Врсте и облици контроле управе. Правна контрола управе. Управна контрола управе. Судска контрола управе.

Управни спор. Појам управног спора. Врсте управног спора. Управни спор о законитости и спор пуне јурисдикције. Објективни и субјективни управни спор. Предмет управног спора. Управни спор због ћутања управе. Управни акти против којих се не може водити управни спор. Странке у управном спору. Тужилац. Тужени. Заинтересовано лице. Надлежност. Стварна, месна и функционална надлежност суда. Сукоб надлежности. Покретање управног спора. Систем генералне клаузуле и систем енумерације у вези са покретањем управног спора. Разлози за покретање управног спора. Могућност вођења управног спора против дискреционог управног акта. Претходни поступак у управном спору. Тужба. Поступак по тужби. Поништавање управног акта у претходном поступку. Обустављање поступка. Достављање тужбе на одговор.

Редован поступак. Усмена расправа. Утврђивање чињеница. Одлучивање суда. Пресуда. Решење. Правна средства. Редовна правна средства. Ванредна правна средства. Захтев за ванредно преиспитивање судске одлуке. Захтев за заштиту законитости. Понављање поступка. Обавезност пресуда. Појам и правна дејства.

Правни извори

Устав Савезне Републике Југославије

Устав Републике Србије

Уредба о образовању савезних министарстава и других савезних органа и организација

Закон о Влади Републике Србије

Закон о државној управи (Републике Србије)

Закон о министарствима (Републике Србије)

Уредба о начелима за унутрашњу организацију и систематизацију радних места у министарствима и посебним организацијама (Републике Србије)

Уредба о начину вршења послова министарстава и посебних организација ван њиховог седишта (Републике Србије)

Закон о основама система државне управе и о Савезном извршном већу и савезним органима управе

Закон о радним односима у државним органима (Републике Србије)

Закон о територијалној организацији Републике Србије и локалној самоуправи

Закон о престанку рада Скупштине САП Косово и Извршног већа Скупштине САП Косово

Статут Аутономне покрајине Војводине

Закон о југословенском држављанству

Закон о држављанству Социјалистичке Републике Србије

Закон о општем управном поступку

Закон о управним споровима

Правна књижевност

1. Управно право, 1-3, Драган Милков, Нови Сад 1997.

2. Управно право, Ратко Марковић, Београд 1995.

3. Управно право, Славољуб Поповић, Бранислав Марковић, Милан Петровић, Београд 1995.

4. Управно право, Зоран Р. Томић, Београд 1995.

5. Коментар Закона о управним споровима, Вера Бачић, Зоран Р. Томић, Београд 1997.

Судска пракса

Билтен судске праксе Врховног суда Србије, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

Збирка судских одлука, Савезни суд, свеске од 1991. године до месеца пријављивања испита

Билтен судске праксе Савезног суда, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

РАДНО ПРАВО

Извори радног права. Устави. Закони. Подзаконски акти. Колективни уговори. Међународни извори радног права. Међусобни однос колективних уговора и других прописа у области радног права.

Појам и битни елементи радног односа. Радни однос и уговор о раду. Радни однос и уговор о делу. Други облици рада и радни однос. Радне средине у којима се заснивају радни односи.

Заснивање радног односа. Поступак за запошљавање и обавезе послодавца и организације за запошљавање. Права и положај лица које се јавља за запошљавање. Којим прописима и како се одређују услови за заснивање радног односа. Заснивање радног односа уговором о раду. Заснивање радног односа на други начин. Пробни рад. Радни однос на неодређено и радни однос на одређено време. Фактички радни однос.

Приправници и волонтери. Успостављање односа. Положај и права. Престанак рада.

Рад у више организација. Појам, случајеви и услови.

Улазак у процес рада на основу уговора о раду или другог акта. Основна правила о распоређивању, праћењу рада запосленог и кретању у радном односу. Распоређивање према потребама процеса рада. Разлика између трајног и привременог распоређивања. Распоређивање ван сталног места рада.

Радно време. Пуно. Непуно. Скраћено. Радно време краће од пуног радног времена. Прековремени рад. Утицај радног времена на права по основу рада. Прерасподела радног времена.

Зараде. Основна правила садржана у колективним уговорима. Гарантована зарада. Накнада зараде. Права везана за промене у радном односу.

Заштита на раду. Општа и посебна заштита. Заштита жена. Заштита мајки. Заштита омладине. Заштита инвалида. Права лица која се старају о деци.

Одмори. Одмор у току рада. Одмор између два радна дана. Недељни одмор. Годишњи одмор. Дужина и коришћење годишњег одмора. Права везана за годишњи одмор. Коришћење тзв. сразмерног одмора кад запослени не испуњава услове за коришћење годишњег одмора.

Одговорност запосленог и послодавца. Дисциплинска одговорност. Дисциплинска суспензија и друге мере. Застарелост. Заштита права. Одговорност за штету. Одговорност запосленог за штету коју учини послодавцу, другом запосленом и трећем лицу. Одговорност за штету коју претрпи запослени. Поступак утврђивања одговорности за штету и накнаду штете. Накнада штете. Прописи о прекршајној и кривичној одговорности везаној за радни однос и последице по радни однос.

Права запосленог за чијим је радом престала потреба. Права и обавезе послодавца. Права и обавезе синдиката. Права и обавезе запосленог. Критеријуми за остваривање права. Права која запослени остварује и услови за остваривање тих права. Престанак радног односа. Права директора који је разрешен. Заштита посебних категорија запослених.

Престанак радног односа. Престанак радног односа вољом запосленог. Престанак радног односа по споразуму. Престанак радног односа одлуком послодавца односно директора, случајеви и услови. Престанак радног односа по сили закона, случајеви и услови. Отказни рок. Отказ уговора о раду. Прекид радног односа. Разрешење од дужности и радних обавеза.

Заштита права запосленог. Обавеза послодавца односно директора. Права запосленог. Права синдиката. Инспекција рада. Управна инспекција. Друга инспекција. Заштита права пред арбитражом. Заштита права запослених и послодавца пред судом. Појам и услови.

Повремени рад. Повремени и привремени послови. Други облици рада без заснивања радног односа.

Незапослена лица. Права незапослених лица. Обавезе и права организација за запошљавање.

Овлашћења и обавезе директора. Овлашћења при заснивању радног односа. Овлашћења током радног односа запосленог. Овлашћења поводом престанка радног односа запосленог.

Права синдикалних и радничких представника. Појам. Заштита синдикалних и радничких представника.

Колективни уговори. Врсте и уговорне стране колективних уговора. Садржина колективних уговора и њихов однос према другим прописима. Односи уговорних страна. Важења и промене колективних уговора. Решавање спорова.

Штрајк. Појам. Законит штрајк. Незаконит штрајк.

Здравствено осигурање. Осигурање запослених, чланова њихових породица и лица изједначених са њима. Права из здравственог осигурања. Право на здравствену заштиту. Остала права. Право на здравствену заштиту других лица осим запослених.

Пензијско и инвалидско осигурање. Осигурана лица. Права по основу умањене радне способности, услови и поступак за остваривање права. Права по основу неспособности за рад, услови и случајеви. Пензијски стаж. Инвалидска пензија, услови за стицање и поступак. Старосна пензија, услови и поступак. Породична пензија, услови и поступак. Друга права по основу пензијског и инвалидског осигурања. Пензијски основ. Усклађивање пензија. Матична евиденција. Посебне категорије осигураника и посебни услови за стицање права. Општа основна и посебна правила за остваривање права.

Осигурање за случај незапослености. Права и њихово остваривање за случај незапослености.

Правни извори

Закон о основама радних односа

Закон о радним односима (Републике Србије)

Закон о основама система државне управе и о Савезном извршном већу и савезним органима управе

Закон о радним односима у државним органима (Републике Србије)

Закон о запошљавању и остваривању права незапослених лица (Републике Србије)

Закон о штрајку (Савезне Републике Југославије)

Закон о основама пензијског и инвалидског осигурања (Савезне Републике Југославије)

Закон о пензијском и инвалидском осигурању (Републике Србије)

Закон о здравственом осигурању (Републике Србије)

Правна књижевност

Радно право, проф. др Влајко Брајић, Београд 1992.

Коментар Закона о основама радних односа, др Зоран Ивошевић, Београд 1997.

Судска пракса

Билтен судске праксе Врховног суда Србије, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

Збирка судских одлука, Савезни суд, свеске од 1991. године до месеца пријављивања испита

Билтен судске праксе Савезног суда, бројеви од 1991. године до месеца пријављивања испита

Члан 3

Правни извори наведени у овом правилнику обавезни су.

Кандидати су дужни да прате и користе измене правних извора које настану после ступања овог правилника на снагу (измене и допуне, укидање и доношење нових прописа).

Члан 4

Правна књижевност наведена у овом правилнику није обавезујућа.

Кандидати могу по сопственом избору користити наведене, али и друге постојеће уџбенике и коментаре прописа, као и правну књижевност која буде објављена после ступања овог правилника на снагу.

Члан 5

Даном ступања овог правилника на снагу престаје да важи Правилник о програму и начину полагања правосудног испита ("Службени гласник СРС", број 26/79).

Члан 6

Овај правилник ступа на снагу 1. јануара 1998. године.